

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Інститут медичних і фармацевтичних наук

МАУП

Кафедра загально-медичних дисциплін

Схвалено на засіданні кафедри

загально-медичних дисциплін

Протокол ____ від ____ квітня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Л.В. Гайова

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ

спеціальності: 221 «Стоматологія»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня другий (магістерський)
(назва освітнього рівня)

освітньої програми: «Стоматологія»
(шифр і назва освітньої програми)

Київ МАУП 2023 рік

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:

Твердохліб Наталія Гнатівна- старший викладач кафедри загально-медичних дисциплін

Викладачі:

Твердохліб Наталія Гнатівна- старший викладач кафедри загально-медичних дисциплін.

Силабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри загально-медичних дисциплін

Протокол ____ від ____ квітня 2023р.

Завідувач кафедри _____ Л.В. Гайова

Силабус розглянуто і затверджено на засіданні навчально-методичної ради МАУП

Протокол №3 від 14.04.2023р. _____ С.В.Храпатий

Силабус погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми

221 «Стоматологія» _____ 2023 р.

(назва освітньої програми)

Гарант освітньої програми _____ О. В. Савчук
(підпис)

Силабус перевірено «_____» _____ 2023р.

Декан медико-стоматологічного факультету _____ Л.В. Гайова
(підпис)

Пролонговано:

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) , «__» ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) , «__» ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) , «__» ____ 20 ____ р., протокол № ____

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Інститут медичних і фармацевтичних наук
Кафедра загально-медичних дисциплін**

Назва дисципліни	«Анатомія людини»
Викладач (-і)	Твердохліб Наталія Гнатівна
Портфоліо викладача (-ів)	http://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-medichnih-ta-farmaceutichnih-nauk/kafedra-zagalnomedichnih-disciplin-psihosomatiki.html
Контактний тел.	+380939919491
E-mail:	Nataliatvanatom@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	http://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-medichnih-ta-farmaceutichnih-nauk/fakultet-stomatologii/kafedra-stomatologii/silabusi5.html
Консультації	<i>четвер 2 години, 15.30-17.30, ауд.32, корпус 4.</i>

1. Коротка анотація до дисципліни. Вивчення дисципліни «Анатомія людини» має велике значення у підготовці висококваліфікованих фахівців для роботи у різних галузях теоретичної і практичної медицини.

Мета: Закласти основи для вивчення студентами гістології, фізіології, біологічної та біоорганічної хімії, патологічної анатомії та патологічної фізіології, пропедевтики клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання анатомії людини з цими дисциплінами. Знання, які студенти отримують із навчальної дисципліни "Анатомія людини", є базовими для блоку дисциплін, що забезпечують природничо-наукову (блок ПН) і професійно-практичну (блок ПП) підготовку.

Завдання:

Сформувати у студентів знання та уміння з анатомії людини та навчити використовувати ці знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати мікроскопічну та субмікроскопічну будову клітин, тканин та органів; вирішувати ситуаційні задачі, які мають клінічне спрямування, та інтерпретувати морфо-функціональні зв'язки, структурні та молекулярні детермінанти забезпечення різних процесів і організмі людини.

Вивчення дисципліни формує засади подальшого вивчення студентом клінічних дисциплін – пропедевтики внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, медичної психології, внутрішньої медицини, інфекційних хвороб, онкології, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами «по вертикалі» та формування умінь застосовувати знання з діагностики захворювань в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

2. Формат курсу: очний (offline).

3. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності)

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Інтегральна компетентність		
Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.	Частково, в аспекті виконання завдань, передбачених професійною діяльністю за спеціалізацією освітньої програми	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік/іспит)
Загальні компетентності		
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік/іспит)
Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік/іспит)
Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік/іспит)
Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік)
Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік/іспит)
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік, іспит)
Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік, іспит)
Спроможність ведення нормативної медичної документації.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік, іспит)

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання з дисципліни «Анатомія людини»:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати

вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

5. Тривалість курсу. 300 годин (10 кредити ЄКТС), з них: 150 години аудиторної роботи; 150 годин – самостійної роботи, залік – 2 години (проводиться на останньому семінарському занятті зимової заліково-екзаменаційної сесії), іспит - проводиться в період весняно-літньої сесії за розкладом.

6. Статус дисципліни: *обов'язкова*

7. Пререквізити: дисципліна «Анатомія людини» в структурно-логічній схемі дисциплін базується на набутих відповідних знаннях з таких дисциплін: Медичної біології, Медичної та біологічної фізики, Гістологія та фізіології людини, Біоорганічної та біологічної хімії, інтегрується з вивченням мікробіології, патологічної анатомії, вірусології та імунології.

Дисципліна «Анатомія людини» належить до ключових дисциплін циклу природничо-наукової підготовки лікарів-стоматологів, а також є елементом зовнішнього оцінювання у вигляді першого етапу ЄДКІ (Єдиного державного кваліфікаційного іспиту) «Крок 1. Стоматологія».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – не передбачено

9. Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної самоіронії.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

10. Зміст дисципліни:

Курс складається з 4 змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та практичної частин:

- ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. «Вступ. Цитологія, гістологія, анатомія опорно-рухової системи» (лекційні теми 1-4, практичні теми 1-18);
- ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. «Анатомія серцево-судинної та дихальної систем» (лекційні теми 6-8, практичні теми 1-18);
- ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. «Анатомія травної та сечовидільної систем» (лекційні теми 9-10, практичні теми 1-16);
- ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. «Анатомія ендокринної та нервової систем. Анатомія сенсорних систем» (лекційні теми 11-13, практичні теми 1-15);

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, практичні заняття та консультації.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути Вашу увагу до найбільш важливих питань теми лекції,

визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні **практичних занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання як групова робота з мікроскопічною технікою, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання. Студенти працюють з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. *рекомендовану літературу*), під час занять необхідно виконати усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими індивідуально, демонструють знання сучасної морфології, моделюючи дослідження гістологічного матеріалу у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти: виступ за темою **індивідуального завдання** (тематика і критерії оцінювання див.: *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.3.*); виступ інформування за темами практичних занять.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій									
Відвідування практичних занять									
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання змістовної модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	-	60		60		60		60	
Максимальна кількість балів:		240							
240:100=2.4. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2.4 = загальна кількість балів.									

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються *3 самостійні роботи (завдання до самостійної роботи див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.2.)*.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Тематичний залік відбувається **в кінці** вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання тестових завдань та виконання практичних навичок (гістологічні препарати) за тематикою відповідного змістового модуля (10 хв. на тестові завдання у кількості 10 і 5 хв. на 3 препарати).

Під час тематичного заліку оцінюються такі компоненти:

- робочий зошит для практичних занять – 5 балів
- 20 тестових завдань – 10 балів
- макропрепарати/електронограми – 10 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік /Іспит.

Підсумковий контроль Загальна система оцінювання:

Участь у роботі впродовж семестру/ екзамен – 60%/40% за 100-бальною шкалою
Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (100-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS.

Умови допуску до підсумкового контролю: Студент відвідав усі практичні і лекції заняття і отримав не менше, ніж 60 балів за поточну успішність

Вид підсумкового контролю. Методика проведення підсумкового контролю.
Критерії оцінювання Заліку: Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (100-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів» Максимальна кількість балів - 100. Мінімальна кількість балів- 60.

Критерії оцінювання екзамену. Екзамен проводиться лише у письмовій формі і складається з двох частин:

1.Тестовий контроль знань. Студент отримує варіант тестового завдання, котрий включає 40 тестових завдань з бази «Крок-1. Стоматологія» 2006-2020 років та містить тестові завдання з усіх вивчених розділів дисципліни. База тестів є відкритою впродовж усього навчання.

2. Письмова робота. Студент отримує білет з 4 питаннями, на котрий дає письмову відповідь. Перелік екзаменаційних питань є відкритим впродовж усього навчання.

- Кожна правильна тестова відповідь зараховується, як 1 бал. Максимальна можлива кількість отриманих балів за тестовий контроль складає 40 балів.

- Кожне письмове питання оцінюється від 0 до 10 балів. Максимальна можлива кількість отриманих балів за письмову роботу складає 40 балів. Мінімальна кількість балів за екзамен складає 60 балів.

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

(див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.5).

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, заліку, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Анатомія та фізіологія з патологією [ред.. Я. І. Федонюк, Л. С. Білик, Н. Х. Микула].- Тернопіль: Укрмедкнига, 2001.- 680 с.

2. Головацький А. С. Анатомія людини (у 3-х томах) / А.С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін, А. І. Парахін [ред.. А. С. Головацький, В. Г. Черкасов].- Вінниця: Нова книга, 2007.- Т.1.- 357 с., Т. 2.- 456 с., Т. 3.- 377 с.
3. Музика Ф. В. Анатомія людини: навч. посібник / Музика Ф. В., Гриньків М. Я., Куперіб Т. М. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
4. Свиридов О.І. Анатомія людини: Підручник / За ред. І.І. Бобрика. - К.: Вища шк., 2001. - 399 с.
5. Старушенко Л.І. Клінічна анатомія і фізіологія людини: Навч. посібник. - К.: УСМП, 2001. - С.239-242.
6. Прівес М. Г. Анатомія людини / М. Г. Прівес, М. К. Лисенков, В. І. Бушкович [ред. М. Г. Прівес].- М.: Медицина, 1985.- 672 с.
7. Міжнародна анатомічна номенклатура / За ред. І. І. Бобрика, В. Г. Ковешнікова. – Київ: Здоров'я, 2001. – 328с.
8. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) / В. Г. Черкасов, І. І. Бобрик, Ю. Й. Гумінський, О. І. Ковальчук. – Вінниця: НоваКнига, 2010. – 392 с.
9. Нетлюх М. А. Українсько-латинський анатомічний словник /М. А. Нетлюх. – Львів, 2000. – 215 с.
10. Неттер Ф. Г. Atlas of Human Anatomy. Атлас анатомії людини: переклад 7-го англ. Вид.: двомовне вид. / Френк Г. Неттер; наук. Ред. Перекладу Л Р. Матешук-Вацеба, І. Є. Герасимюк, В. В. Кривецький, О. Г. Попадинець. – К. – ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.
11. Friedrich Paulsen. Sobotta. Atlas der Anatomie des Menschen / Friedrich Paulsen, Jens Waschke. – München: Urban & Fischer, 2011. – 416 S.

9.2. Додаткова література:

1. Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Бобрицька В.І. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: Курс лекцій для студ. небіол. спец. вищ. пед. навч. закл. - К.: Професіонал, 2004.- 480 с.
2. Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Бобрицька В.І. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: Курс лекцій для студ. небіол. спец. вищ. пед. навч. закл. - К.: Професіонал, 2006.- 480 с.
3. Фиськова Л. Б. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів при вивченні рухового апарату. Ч.1. Остеологія. Вид. 2-е, перероб., доп. / Л. Б. Фиськова, Л. Р. Матешук-Вацеба. – ЛДМУ, Львів, 1998. – 64 с.
4. Netter F. H. Atlas of Human Anatomy. Ciba-geigy limited / F. H. Netter. – Switzerland, 1991. – 514 p.
5. Rauber-Kopsch. Lehrbuch und atlas der anatomie des menshen / Rauber-Kopsch. – Bend I. Leipzig, 1940. – 500 S.